

Katerina Anghelaki-Rooke

(*1939 v Athénách)

***The body grows dark
together with the day***

**Tělo tmavne,
jak vyhasíná den**

Přeložil Jan Matys

Davle-Sloup, srpen 2008

Atmospheric Poetry

How many days and nights of absence
does the air need
to empty itself from the exhalations
of your skin
so that the mimosa, the pine tree
prevail again
together with all the beautiful perfumes
of impersonal nature?
How long is the time
that a landscape usually holds
this breathtaking combination
of breeze and precise step?
For how long will the universe remind me
of the meeting with an insignificant glance
when will the light regain
its absolute predominance
over the momentary triumph
of a human shadow?

Poezie atmosféry

Kolik dní a nocí tvé nepřítomnosti
Potřebuje vzduch,
aby se očistil
od výparů tvé pleti
a převážila zase
mimóza, borovice
a všechny krásné
neosobní vůně?
Jak dlouho ponechá si krajina
tu úchvatnou kombinaci
vánku a pravidelného rytmu?
Jak dlouho mi bude vesmír připomínat
to setkání s letným pohledem,
kdy světlo znovu získá
svou absolutní vládu
nad chvilkovým triumfem
lidského stínu?

The Taste of Immortality

I keep it stuck to my gums
with my tongue
I look for the soul that supposedly
keeps me alive beyond life.
Is it sweet, is it better
the envelope of immortality?
Will it dry out as well
like the skin of love?

Soul, oh soul you are carnal
you differ a bit in smell, in touch
your behaviour is somewhat strange
since when everything departs
you are the last to leave.
You are the most faithful foreign help
the divine caretaker who stays on
when all the house is emptied
stays to clean up and leave
everything behind sparkling...

Ah! So this is why myths call you immortal.
With my soul in my mouth I realized
how quickly the fairytale melts...
Yes, but what a taste!

Chuť nesmrtelnosti

Jazykem ji přidržuji
na patře.
Hledám duši, která by mě udržela
živou po životě.
Je obálka nesmrtelnosti
sladká nebo trpká?
Vysychá tak dobře
jako pleť od lásky?

,O ty duše, ó ty duše, s tělem jedno jsi,
dotykem, pachem se lišíš,
a jaksi divně se chováš,
když opouštíš tělo
jako poslední.
Ty nejoddanější cizí pomocníku,
božský pečovateli, který v domě zůstane,
když ostatní už odešli, aby zůstalo vše
čisté, bez poskvrny...

Aha! Tak proto tě mýty zvou nesmrtelnou.
S duší v ústech poznala jsem,
jak se ta pohádka na jazyku rozplývá...
Ale ta chuť!

Form and Content of Hope

Hope contains the dream
the miracle.
Hope is conservative
like grandfather and grandmother.
Hope is subversive
like children.
Hope is generous:
we all have a life waiting for us.
Hope is selfish:
let him die so that I can live.
Hope is natural:
Without it no one can breathe.
Hope is unnatural:
It forces you to cohabit
with the monster of survival.
Hope is abstract:
Besides hunger everything is undefined.
Hope is precise:
I am waiting for this flower
dressed in that way
with this light round the neck.
Towards the end
hope will marry terror
and thus you'll be hoping and trembling
with the same breath
that you may stay and suffer
or quit life.

Obsah a tvar naděje

V naději ukrývá se sen,
ten zázrak.
Naděje je zachovalá
jako děd a bába.
Naděje je podvratnická
jako děti.
Naděje je velkorysá:
všichni máme kus života před sebou.
Naděje bývá sobecká:
ať jiný zemře, jen když žiju já.
Naděje je přirozená:
bez ní nikdo nedýchá.
Naděje bývá zvrácená:
když nutí nás k sexu
s nestvůrou přežívání.
Naděje je odtažitá:
nic není přesně dáno kromě hladu.
Naděje je precizní:
čekám, že uvidím tuto kytku
právě takto oblečenou,
kolem krku osvícenou.
A před samotným koncem
oddají se naděje a hrůza
a ty se budeš jedním dechem
třást se strachem i doufat,
že budeš tu nadále trpět,
anebo dáš světu vale.

At the Harbour

At the harbour yesterday
I was touching with my thought
your slender thought
your small eyes
looked far away
and they had the colour of the sea
in love with some beautiful winter.
At the harbour yesterday
I was envious of the boat
which held in its arms
desirable fruit, all flesh and juice.
You were smiling shyly
as if someone had just described to you
the deepest superficiality of life:
love.
You had a misty shine
as if all over you
divine moisture had been poured
the one that makes you remember
the insignificant
respect the temporary
and cover with tender kisses
the perishable ego
that will soon leave this harbour.

U přístavu

Včera večer u přístavu
dotkla se má myšlenka
tvé myšlenky skrovné
tvá očka
hleděla do dálky
měla barvu moře
milujícího nádhernou zimu.
Včera večer u přístavu
záviděla jsem lodi,
která svírá ve svém náručí
lahodné, šťavnaté ovoce.
Potutelně ses usmíval,
jako by tě právě zasvětili
do nejhlubší povrchnosti života,
jíž je láska.
Měls mlhavou svatozář,
jakoby tě polili
od hlavy až k patě
božskou tekutinou,
která tě nutí nosit v hlavě
nepodstatné,
brát v úvahu dočasné
a vroucně zlíbat od hlavy až k patě
to smrtelné ego,
které tento přístav brzy opustí.

Obsessions

*When I die, they'll call
it Friday, sad Friday*

Panos Stathoyannis

When you die, I won't be there
to keep your feet warm
between my antiquated breasts
to recite poems dedicated
to the living air and say:
"Your legs, your lies
the tufts of your hair, all so well made!"
But when you die you'll find me
having carpeted long ago
the corridor leading to the next room – life
with my ancient flesh.
My whisper will welcome you saying:
Look what a magic thing
the body is even one beaten by darkness
how sacred tears are
when shed for what you never experienced...
"Make room" you'll say to me when you die
"Make room for me to sit.
I like this flowerbed
you chose to wait for me
I like the green chaos.
How did we use to call this back on earth?
Unfulfilled something?
Love?"

Posedlosti

*Až zemřu, nazvou to pátkem,
pátkem smutku.*

Panos Statkoyannis

V hodinu smrti tvé u tebe nepobudu,
abych na starých prsou svých
zahřála tvé nohy,
abych vzduchu živému
četla básně a mohla říct:
„Tvé nohy, tvé ohanbí,
prameny tvých vlasů, vše tak dokonalé!“
V hodinu své smrti pochopíš,
že jsem se svým obstarožným tělem
dobyла již dávno do vedlejšího pokoje –
života.
Můj šepot přivítá tě slovy:
Hleď, jaký zázrak tělo jest,
třebaže trpělo temnotou,
ó, jak posvátné jsou slzy,
jsou-li prolity za to, cos nikdy neprožil ...
Až zemřeš, řekneš „Posuň se,
a udělej mi místo!
Líbí se mi květinový záhon,
který jsi pro naši schůzku vybrala,
mám rád zelenou džungli.
Jakže jsme tomu říkali na světě?
Něco nenaplněného?
Láska?“

Knocks – Questions

For days, for centuries now I've been hearing
a secret beat.
What is it? God beating the bad ones?
The devils the good ones?
The heart of my own house?
The wing of my own angel?
What kind of beat is this?
A classical clock before time expires?
My time on this earth?
Or the time of that other one with the frightened eyes?
Snow, carpets, dirt fell from balconies.
The inexplicable beat stopped.
Unmoved, everyday life
reassured me, reminding me of her promise:
a perfect routine, without time limits.
She even persuaded me to be bored
and long for threatening sound
a knock that would shake me for no reason
as if I had gone to bed with the unknown
and woken up next to the known.

Co to tluče?

Po celé dny, celá staletí
poslouchám tajemný tlukot.
Copak je to? Bije Bůh darebáky? Nebo ďábel dobráky?
Netluče to srdce mého domu?
Křídlo mého anděla strážného?
Co to jenom tluče?
Nevyzvánějí věžní hodiny, že čas již končí?
Čas vyměřený mi zde na Zemi?
Nebo lhůta onoho tam s vytřeštěným zrakem?
Z balkónů opadal sníh, koberce a špína.
Tajemné údery ztichly.
Klidný každodenní život mě zas uklidnil,
protože mi připomenul svůj někdejší příslib:
dokonalý tep, život bez hranic.
Dokonce mě přinutil se nudit a toužit po hrozivém křiku,
bouchání, jež by mě bez důvodu vystrašilo,
jako bych šla spát s neznámým mužem
a ráno se probudila vedle kamaráda.

Alexander the Great and the Sphinx

Beautiful day.
A walk to the boats and the olive trees,
winter light,
the wave breaks on closed mansions,
naked orange trees and stairs.
Other islands, other islands,
with every cloud, other islands
blue or snow colored
as I walk
on the frozen seaweed with the Sphinx.
The Sphinx fidgets inside me
it can't find a comer
it can't find peace
going round and round like a cat
choosing its place.
Wisdom of madness
was, therefore, the question.
Wisdom of madness when I was travelling
wisdom or madness when I was fighting...
the Sphinx was travelling
the Sphinx was fighting
tearing the riddle in two,
the Sphinx tormented me
the Sphinx attracted me
to the plain, to the city
to the everyday business
of glory.
The Sphinx was stabbing herself
when she annoyed the nomads
when she slaughtered the immature
in the desert
when she embittered the kings.
We walked in the pines
this morning
I and the Sphinx.
The hot earth smoked
beneath the cold;
we babbled...
the Sphinx laid down to rest;
we went silent...
Ah! the worm!
how wisely he crawls
half in light, half in darkness
he forgets,
he overtakes motion;
a small room the world
and he carries it on his tail...

Alexandr Veliký a Sfinga

Krásný den.
Vyšla jsem si k olivám a lodím
zimní slunce září
vlny rozbíjejí se o zamčené domy,
opadané pomerančovníky a schody.
Jiné ostrovy, jiné ostrovy,
s každým obláčkem jiné ostrovy,
modré nebo sněhobílé,
jak kráčím se Sfingou
po zmrzlých chaluhách.
Sfinga ve mně je neklidná
nenalézá klienta
nenalézá nikde klid
a obchází kol jako kočka,
hledající svůj pelech.
Otázka zněla
moudrost nebo šílenost,
moudrost či šílenství když jsem cestovala,
moudrost či šílenství když jsem bojovala
Sfinga cestovala
Sfinga bojovala
A roztrhla ve dvě hlavolam
Sfinga mučila mne
Sfinga vábila mne
do města, na planinu,
do všedního shonu
slávy.
Probodla se v poušti mečem
když zlobila kočovníky
když vraždila nezletilce
když dráždila vladaře.
Dnes ráno
jsme kráčely se Sfingou
hájem borovic.
Z horké země kouřilo se
nahore byl chlad.
Klábosily jsme....
Sfinga si lehla k odpočinku;
šly jsme tiše dál...
Ach! Ten červ,
jak se chytře plazí,
napůl potmě, napůl na světle,
zapomíná,
přebíhá pohyb;
svět tak velký není
a on ho má na ocase...

We narrated
all that happened;
what was Alexander the Great
(as if she had never met me)
madness or wisdom?
The wind rose on the island,
lashed the pines;
about questions
we said something common –
that they don't defeat death;
about campaigns
something old – that they don't defeat soil...
It turned chilly,
we went toward the small shuttered cafes
with their charcoal brazier; almond sweets,
the sea had become dark
neither inviting
nor coming
grey
she would not share
anything of hers with us...
the sea...
how much does she know
about kings
when she succeeds them in her sleep,
about pirates
about mad seasons
when motionless, she changes
changes, changes
or again
she moistens the eternal secret.

I'm fed up, the Sphinx said
holding some branch
and doodling symbols.
I'm fed up, Alexander said,
we don't answer anything with life;
reality
less frank
than us,
talks of larks
talks of islands in March
talks of fields...
Ah! the frugality of fields!
The rash goat
jumps death, jumps light
and the first leaves of the fig tree shoot out
to answer Easter.

Řekly jsme si všechno,
co se přihodilo.
Co byl Alexandr
(jako by mě neznala)
šilenství, či moudrost?
Na ostrově zadul vítr
a bičoval borovice;
povídaly jsme si o té zlé věci,
že otázky neporazí smrt;
povídaly jsme si o té staré věci,
že vojenská tažení neporazí půdu...
Ochladilo se
šly jsme ke kavárnám se zavřenými okenicemi
s řeřavým uhlím na roštích a mandlovými dobrotami,
nad mořem se mezitím setmělo
šed'
nás ani nezvala,
ani nepřicházela k nám
nechtěla se o nic
s námi rozdělit...
moře...
kolik toho ví
o králích,
když po nich ve spánku přebírá žezlo,
o pirátech
o dobách běsnění,
kdy se, ač nehybná, mění,
mění, mění,
nebo znovu
zkrápí věčné tajemství.

Už toho mám dost, dí Sfinga
držíc větévku
a kreslíc znaky do písku.
Už toho mám dost, dí Alexandr,
životem na nic neodpovíme;
skutečnost méně upřímná
než my,
mluví o skřivanech
maluje v březnu ostrovy,
mluví o polích...
Ach! Ta skoupost polí!
zbrklá koza,
přeskakuje smrt, přeskakuje světlo
ven se derou první lístky fíkovníku
aby pozdravily velikonoce.

To the Earth

I talk to the earth today and say:
Good earth, with the night birds
silent with black wings
and talkative day birds
with salt and fresh waters
that live their own lives
chattering, caressing
and naturally indifferent
earth, you are all I know about nature
– even the sky belongs to you –
one day you'll cover me
like a soft blanket
with some of my photographs
lost in drawers

talk to me, advise me, tell me
that as long as humans are alive
we shouldn't mourn them
even if we miss them
as a tongue misses water
that as long as they live they exist in other
natural beauties
they sleep, they dream, they taste fruit and fish
they go to work, they look after their children.

Earth, since I was small, you always softened
my heart

- when I was scolded
I would look at the sea
and feel lifted –
pour the balsam once more
that I may stand upright again
and think of love
as if it were narrated to me as if pain,
absence had been explained to me
and in your blessed font
I want to imagine our two bodies
his and mine
together without pain
like winged creatures
poured into nature
losing in importance
gaining in love.

Zemi

Takto promlouvám dnes k Zemi:
Má drahá Země s tichým nočním ptactvem,
mávajícím černými křídly
a upovídánými ptáky denními,
jež oplýváš slanými i sladkými vodami,
žijícími svým vlastním životem,
oživeny laskáním a výskotem
a přirozeně lhostejnými,
země, ty představuješ vše, co vím o životě
– a patří Ti i nebe –
jednoho dne mě tvá péřová deka
pokryje spolu s fotkami,
které jsem nechala ve stole

mluv na mne, porad' mi, vyprávěj mně,
abychom neplakali, dokud lidé žijí,
i kdybychom je postrádali,
tak jako prahne jazyk po vodě,
neboť pokud žijí lidé,
jsou přítomni v přirozených krásách,
když blaženě spí, sní, jedí ovoce a ryby,
jdou do práce a věnují se dětem.

Ó Země, od mladých let jsi mne konejšila

– když mně kdysi nadávali,
vždycky pohlédla jsem na moře
a má duše pookřála –
potřel mě svým balzámem,
abych se zas napřímila
a myslela na lásku,
třeba líčili ji jako bolest,
a říkali, že není,
já ve tvé spásné křtitelnici
představuji si dvě těla
jeho a mé,
společně a bez bolesti
jako okřídlené bytosti
vnořené do přirozenosti,
na významu ztrácející,
lásku nabývající.

In the Forest

I saw you through the leaves
through the waters I saw you
in the light of the leaves
in the leaves of the waters
through the moons of water
in the pools and waterfalls I saw you
in light-shaped pools
in waterfalls of tumbling light
the light that is your body.
You were coming towards a clearing
in the trees, stepping, flying
over shining droplets
in the untamed black of night.
Ah! the night turns to vapour
behind your shoulders,
a vapour of wings,
and on your chest a mysterious triangle gleams:
beauty's dazzling target.
From the lawn and the mosses
to the wreaths
of the topmost branches
in the nature's upper gallery
of madness I hear
voices of the clodded dead
the source of sources
the unbearable bird of sorrow
with your voice
rising from the depths
there where bile and soul
with one voice refuse to die.
Every inch of you is delirium
in the thicket, in the lush
green empires of dreams
in the illustrious silences of the ivy
in the silent swooning of the fern
in the wine-colored fainting of
falling leaves
your message pours:
No life is stronger than desire
no act more final than poetry.

V lese

Viděla jsem tě skrze listy
skrz vodu jsem tě viděla
ve světle z listoví
v listoví z vody
skrze měsíce na hladině vody,
viděla jsem tě v tůních vodopádů,
jež jsou utvářeny světlem,
světlem z něhož je tvoje tělo.
Kráčel jsi k lesní mýtině ,
zlehka, jako by ses vznášel
nad třpytivými kapkami
v nezkrotné černi noci.
Ach! Za Tvými rameny
vypařuje se noc v mlžný opar křídel,
a na tvých prsou září
oslnivé Boží oko krásy.

Od ztichlých močálů a luk,
až k věncům korun stromů,
v nejvyšším patře přírody, jež šílí,
zní hlasy ztuhlých nebožtíků
a pramen všech pramenů,
pták žalu, jenž drtí,
zatímco hlas tvůj stoupá z hlubin,
v nichž žluč a duše
vzdorují svorně smrti.

Každý coul tvého těla
je blouznění v houštině,
v bujné zeleni tvých snů,
ve skvělém tichu břečťanu,
v tiché mdlobě kapradí,
pestrém umdlévání
padajícího listí.
Tvé poselství hlásá:
život není nikdy silnější než touha,
nižádný čin nepřekoná poezii.

There where you touched me
there where I blossomed
there where I almost died
there where I call you from
adoring your other nature
there where I was crucified
there where I suffered
for your bewitching grace
there where love's lightness
weighs heavily on the waters.

Rebel against the real, you
tell me I shall see you once again
coming out into the clearing
wisteria twined around
your slender legs
and the semen of birds
at roots of your hair.
You who brings the sky
I lost when for hours at the window
I watched the crows as they changed
their roosts.
You who utters words
as though they were wild marigold on the slopes.
You who shines with lips and speech.
You the ultimate embodiment
of poetry in full flow.

Tam kde ses mě dotkl,
tam kde vykvetla jsem,
tam kde téměř zhynula jsem,
tam odkud tě volám
chválíc tvou jinou přirozenost,
tam kde ukřižovali mě,
tam kde trpěla jsem
pro půvab tvůj, kouzlo,
tam kde lehkost lásky
těžce doléhá na vody.

Zbojníku proti skutečnosti,
říkáš, že uvidím tě ještě
vycházet z lesa na mýtinu,
tvé útlé nohy obmotány
šlahouny psího vína,
kořínky tvých vlasů potřísněné
ptačím semenem.
Tebe, jenž vzpíráš klenbu nebe,
já ztratila jsem, když jsem okouněla
na vrány, jež slétaly se k hřadování.
Ty, který pronášíš slova,
jež skví se jako měsíčky
na svažitých lukách.
Ty, jenž záříš rty i slovy.
Ty, jenž pro mne zosobňuješ
mohutný proud poezie.

The Ladder

My body is a small ladder which I lean against the
wall of the world.

I climb up and crane my neck to see
behind the walls of feeling.

The ladder shakes more and more.

I despise it more and more and
want to abandon myself to the view of
the gardens.

For days I think about the deep soil of
copulation supporting the grasses and
the roots of all this
shameless vegetation.

I look but I grow weary.

The ladder wobbles incessantly and
the park lights become opaque,
and then night.

After a specific,
but undisclosed number of years,
all this training of mine in the chaos will be
forgotten.

I shall be the rotting ladder
someone forgot leaning against the
garden wall.

Žebřík

Mé tělo je malý žebřík,
který přistavuji ke hradbám světa.
Lezu naň a natahuji krk, abych viděla
za hradby pocitů.
Žebřík se víc a víc viklá.
Já jsem stále nervóznější,
a raději bych to vzdala,
ten pohled do zahrad.
Celé dny přemýšlím
o hluboké prsti soulože,
která podepírá drn trávy
i kořání
vší té nestoudné vegetace.
Dívám se, ale už mě to zmáhá.
Žebřík se nepřestává viklat,
světla v parku mizí v mlze
a přichází noc.
Za nějakých pár let,
nevím přesně kolik,
bude můj trénink chaosu
zapomenut.
Já budu ten prohnílý žebřík,
který někdo nechal opřený
o zeď zahrady.

The Body is the Victory and the Defeat of Dreams

The body is the victory of dreams
when shameless as water
it rises from slumber
its pock marks, its scars
such signs still asleep
its dark olive groves in love,
cool to the hand.

The body is the defeat of dreams
spread out long and empty
(if you shout, you hear the echo)
with its anaemic tiny hairs
unloved by time
wounded, sobbing,
hating its own motion
its original black colour
fades steadily
when it wakes it clasps its bag
hanging on in pain
for hours in the dust.

The body is the Victory of dreams
when it puts one foot in front of the other
and gains a certain ground.
A place.
With a heavy thump.
Death.
When the body gains a place in the town square
through death like a wolf with burning snout
it howls "I want it"
"I can't stand it"
"I threaten – I revolt"
"my baby is hungry"

Tělo je vítězství i porážka snů

Tělo je vítězství snů,
když se beze studu, jako voda,
vynořuje z dřímoty,
zatímco důlky, jizvy a různá
znaménka stále ještě spí
a jeho olivové háje lásky
na dotyk chladí.

Tělo je porážka snů,
prázdná a do široka rozprostřená
(křik se vrací jako ozvěna)
s neduživými chloupky,
nemilovaná časem,
raněná, vzlykající,
nenávidící vlastní pohyb,
jehož zprvu černá barva,
pozvolna vybledá,
a po procitnutí zaklapne svou brašnu,
která visí na bolesti
mnoho hodin v prachu.

Tělo je vítězství snů,
když klade nohu před nohu
a dobývá kus půdy.
Místo.
Těžkým úderem.
Smrt.
Když tělo smrtí získá místo
v městě na náměstí
pak vyje „chci to!“
jako rozběsněný vlk
„už to nevydržím!“
„pozor, už toho mám dost!“
„mé dítě má hlad!“

The body gives birth to its justice
and defends it.
The body makes the flower
spits out the death-pit
tumbles over, takes flight
spins motionless around the cesspool
(the world's motion)
in dream the body triumphs or
finds itself naked in the streets
in pain;
it loses its teeth
shivers from love
breaks its earth open like a watermelon
and its done.

Tělo rodí svou vlastní spravedlnost
a brání ji.

Tělo tvoří květ,
vyplivuje hrob,
padá na zem a vzlétá,
víří kolem žumpy
(světa v pohybu),
ve snu sklízí slávu,
nebo ocitá se
nahé na ulici v bolesti;
přichází o zuby,
tře se láskou,
rozkrajuje svou zemi jako meloun
a odchází.

Heat

In the heat of Greece
our sternums pressed together
spurred water.
I drank your sweat
along with your kisses
your sigh
in the shade of the shutters.
There as the violent afternoon
came on, you too were ablaze
with your tangled hair
your divine lashes
your laughter refracted
through the salty prisms of passion.
In the sizzling heat
in the total stillness
– the only shadow above us
black as destiny –
the outline of our existence
an equation of insects.
August festered
while relentless cicadas
echoed the thrush's closing lines.
Not a breath of air...
The pedantic fly that defiles everything
sits on your cock
drinking your sap.
The watermelon-man
passes with his megaphone.
The afternoon at my feet
like a severed head.

Vedro

Za veder, jež bývají v Řecku,
tiskne se hrud' k hrudi,
až vytryskne voda.
Pila jsem tvůj pot
současně s tvými
polibky a vzdechy
ve stínu okenic.
Jak přicházelo neurvalé odpoledne,
sálal z tebe žár,
byl jsi rozcuchán,
měl jsi božské řasy
a tvůj smích se tříštil
o solné hranoly vášně.
V hrobovém tichu
syčícího vedra
se nad námi vznášel
jediný stín, černý jako osud –
důkaz naší existence
skrze hmyzí rovnice.
Srpen hnisal,
zatímco neúnavní cvrčci
zvučeli ozvěnou
posledních cifer drozdího zpěvu.
Vzduch se ani nehýbá...
Na tvém penisu sedí hnidopyšná moucha,
která všechno pokálí,
a pije tvou mízu.
Kolem jede prodavač melounů
se svým megafonem.
Odpoledne se válí u mých nohou
jako utáta hlava.

The Triumph of Constant Loss

Dedicated to Antonis Fostieris

We shall never be
what we were momentarily
but it is a triumph
this constant loss.
What is saved is only
the silence of a leaf,
the body grows dark
together with the day
until the unexpected blaze
of black night.
Life fragments
replace colours
in small depictions
of a dream
grazes substitute
shades of light
on temporary skin.
Blinded by so much blackness
I was seeking a god
and I was given only one finger
to scratch myself with;
I am triumphant now
in my most hidden parts
where the idea
is conceived: here
I realize at last
that I will be the first to leave.

Vítězství vytrvalé ztráty*Antonisu Fosteriusovi*

Již nikdy nebudeme tím,
kým jsme v ten okamžik byli,
avšak tato vytrvalá ztráta
je naším triumfem.
Zůstalo nám jen
ticho listu,
tělo tmavne
jak vyhasíná den,
až do nenadálého vzplanutí
černé noci.
Útržky života
se proměňují
na barevné otisky
našich snů,
na místě světla stínů
zbudou škrábance
na dočasné kůži.
Oslněna temnotou
hledala jsem boha
a byl mi podán prst
abych se jím podržela;
a nyní triumfuji
na svých nejskrytějších místech,
tam kde klíčící myšlenka: zde
konečně dochází mi,
že budu první, kdo zmizí.

Matter Alone

I take a thing and change its place.
I don't know why, but it bothered me.
Seconds later
the cloth, the paper
lets out a whisper-cry
as matter shifts.
Does this imperceptible sound
express discomfort or relief
with this new configuration
of the infinite and the inanimate?
Or is it that the object
longs for its home?
A tiny little movement,
a glance, a spark of light
and an inner self springs up
moving freely in an abstract now.
Something like erotic murmuring
or the cry of a hungry dog.
"That's how matter alone must sound,"
I say
before another silence, my own,
snatches me up.

Samotná hmota

Vezmu věc a dám ji jinam.
Nějak mi tady vadila.
Za několik okamžiků
sunoucí se hmota,
kus látky, cár papíru,
zničehonic povzdechne.
Znamená ten tichounký vzdech
podiv nad novým pořádkem
neživého a věčného,
anebo úlevu?
Anebo ten předmět
touží po domově?
Nepatrný pohyb,
pohled, kvantum světla,
vnitřní ego vyskočí
a letí volně éterem.
Něco jako vzdechy milujících
nebo vytí lačné dogy.
„Tak musí zvučet samotná hmota“
říkám,
než mě zhltně jiné ticho,
mé vlastní.

The Sky Defines

Plant or knife
do I act or do I lie
is the light old or first seen
on this staircase that I confess
I don't know if I climb up or down.
Do I go toward the answer
or the total blackout?
Why do we call the one pleasure
and the other pain
since the body, when it has given up
hangs or writhes
it doesn't know if it rejoices or bleeds
when inexperienced it stands before uncertain future
that murders it?
The sky, the light descending
at that moment makes the difference.
Because whatever you contemplate
even in darkness, even in hell
light secretly dwells;
an endless black longitude pain is;
you know it
because once there you
no longer dream of light.

Vězí to v nebi

Rostlina nebo nůž,
hraju nebo něco předstírám;
je na těchto schodech,
o nichž přísámbůh nevím
zda vedou nahoru či dolů,
staré, nebo nově spatřené světlo?
Směřuji k odpovědi
nebo k úplnému zatmění?
Proč nazývám jednu věc radostí
a druhou bolestí,
když se tělo, které to už vzdalo,
svíjí bolestí nebo visí,
a neví zda jásá nebo krvácí,
když zaraženě stojí tváří v tvář nejasné budoucnosti,
která je ničí?
Vězí to hlavně v nebi, ve světle,
jež v tu chvíli právě padá shůry.
Neboť ať přemítáš o čemkoli,
světlo se skrývá v temnotě,
dokonce i v pekle;
bolest je nekonečné bloudění v temnotě;
ty to víš,
neboť kdykoli se tě zmocní,
přestaneš snít o světle.

Poznámka.

to long for – toužit po; longitude – zeměpisná délka; longitudinal – podélný, zdlouhavý;
solitude - osamělost

Translating into Love Life's End*For P.S.*

Since I cannot touch you
with my tongue
I translate my passion.
I cannot communicate
so I transubstantiate;
I cannot undress you
so I dress you with a fantasy
of a foreign tongue.
Under your wings
I cannot nestle
So I fly all around you
turning the pages of your dictionary.
I want to know how you strip
how you open up
So I look for your habits
in between your lines
for your favourite fruit
your favourite smells
girls you riffle through.
I'll never see your punctuation marks
naked, I work hard on your adjectives
so that I can recite them in the twitterings
of another religion.
But my story has aged
my volume adorns no shelf
and I imagine you now
with a rare gold leather binding
in a foreign library.
Because I should never
have indulged in the luxury of nostalgia
and have written this poem
I am reading the grey sky now
in a sun drenched translation.

Překládání konce života do lásky*Jako P.S.*

Nemohu se tě dotknout
jazykem,
a proto svou vášeň překládám.
Nemohu být v duchu s tebou,
a proto se proměňuji;
nemohu tě svléknout,
a tak tě v duchu odívám
do cizího jazyka.
Nemohu se uhnízdít pod tvými křídly,
a proto kolem tebe kroužím
a listuji tvým slovníkem.
Chci vědět, jak se svlékáš,
jak se otevíráš,
a tak, mezi řádky,
hledám tvoje zvyky,
tvé oblíbené ovoce,
tvé oblíbené vůně,
děvčata která okukuješ.
Nikdy nespátím tvé interpunkční značky
nahé, pilně studuji tvá adjektiva,
abych je mohla odříkat
při vyznání jiné víry.
Ale moje povídky už vyšly z módy,
má knížka nezáří v regálu,
a já tě teď vidím
ve vzácné pozlacené vazbě
v zahraniční knihovně.
Neboť nikdy mi nebylo dopřáno
oddávat se nostalgii
a teď, když jsem dopsala tu báseň,
čtu v prosluněném překladu
zamračenou oblohu

.

Lipiu Once Again

Silence is the language of Lipiu

PROLOGUE

As with love
poems are born
in silence
only that unfeeling silence
has a habit
of giving birth
and swallowing its young.

I.

In Lipiu you study silence
as if it were a foreign language
if you can practice enough
you can tell the dialect
of day from the heavy accent
of night.
You learn the birds by heart
and the light that alters
the meaning of nothing.
You will never be able
to express yourself freely in this language
but you will always be surprised by its truth.
You read the trees, the mountains in the
original.
You ask: What do I have to say in this language?
The wounded animal deep inside you doesn't answer.
It remains silent.

II.

Today the rain broke out
in a flood of incomprehensible curses.
On the TV screen humans
move around without sound:
bodies, smiles, embraces,
handshakes, the tying of ties, punches...
I couldn't hear the words
and the bureaucracy of existence
seemed absurd.
Why, why him, the sweet absent-minded one?
With what does passion agree?
It seems I have forgotten the syntax of youth.

Ještě jednou Lipiu

Jazykem Lipiu je mlčení

PROLOG

Básně se rodí v tichu
stejně jako láska,
pouze ticho bezcitné
rodí a pojídá
své děti.

I.

V Lipiu studuje se ticho
jako cizí jazyk
a studuješ-li usilovně,
rozlišíš dialekt dne
od výrazného akcentu noci.
Zapamatuješ si ptáky
a světlo, jež mění
význam prázdnoty.
Nikdy nebudeš tou řečí
plynně hovořit,
ale vždy tě bude fascinovat její pravdivost.
V originále si přečteš stromy, hory.
Ptáš se: Co mám v tom jazyce říci?
Raněné zvíře v tvém nitru neodpovídá.
Mlčí a mlčí.

II.

Dneska přelo a déšť se změnil
v záplavu nepochopitelných kleteb.
Postavy na obrazovce
tiše pobíhají dokola:
těla, úsměvy, objetí,
stisky rukou, uvázání kravat, rány pěstí...
Nezaslechla jsem žádná slova
a vnímala absurditu
zbyrokratizované existence.
Proč právě on,
ten milý, duchem nepřítomný muž?
S čím pak rozumí si vášeň?
Asi jsem už zapomněla syntaxi mládí.

III.

In the taverna garden
it is spring and the blossoming
chestnut trees lean attentively
over the pensioners.
Beards, moustaches, all white,
a little laughter in their faded
blue eyes peeking out behind the beer froth
the slender waitress
like a doll just out of her box
with the divine department store tag
still around her neck.
The brown spots on old men's hands
– maps of an unknown geography –
the flowers scattered by the wind
on the wooden table
and suddenly I understood silence:
it is the womb of all languages.

IV.

It is the language of beginning,
of the question when you search for the phrase
of leaves and you ask yourself what's the use
of so many daybreaks, so many breaths
so many cries smothered in grass
what is the life for, how will I open the door?
Will I be accepted? How do I take
the first step in the rain alone
toward the first meeting
with the saviour-destroyer?
Even the most beautiful imagination is useless
in the face of a pile of days
a shapeless pile, with no scent and
no known meaning.

III.

V zahradě taverny je jaro
a k hlavám seniorů vlídně sklánějí se
rozkvetlé větve kaštanů.
Zpoza pivní pěny tu a tam vykukují
bílé bradky a kníry,
v povadlých modrých očích jiskra šibalství
štíhlá hospodská
jako panenka vybalená z krabičky,
která má na krku visačku
Božího obchodního domu.
Hnědé skvrny na rukou staříků
– mapy neznámých světadílů –
květiny rozházené větrem
po dřevěném stole,
a pojednou jsem pochopila, co je mlčení:
je lůnem všech řečí.

IV.

Je to jazyk počátku,
řeč kterou se ptáte listů,
a sami sebe se ptáte na smysl
tolika rozbřesků, tolika vdechů,
tolika vzlyků, jež pohltil drn,
k čemu je život, čím otevřu dům?
Přijmou mě?
Jak vykročím sama do deště
vstříc svému zachránci-ničiteli,
na svou první schůzku s ním?
Nic není platna ani ta nejkrásnější vidina
před beztvarou kupou dnů,
kupou bez vůně
a bez zřejmého smyslu.

V.

But silence is also
the mother tongue of the end
when you try to read the word EXIT
written in the darkness with tar
over a gate of maybe it's a burrow? A hole?
Are you going to emerge in pain
or triumphantly
or will you have become a baby again,
carefree, sucking the
breast-clouds of the day?

EXIT

In this languageless world
where I have come for mute studies
the exercises are deafening;
I know my silence
doesn't flow yet,
doesn't flow naturally.

V.

Ale mlčení je také
mateřštinou konce,
když se třeba pokoušíte
přečíst slovo VÝCHOD
napsané v noci dehtem na vrata,
nebo je to snad skrýš? Myší díra?
Chceš se zas vynořit
v bolesti, v triumfu,
nebo budeš zase batoletem,
sajícím bezstarostně
z prsnatých mraků dne?

VÝCHOD

V tomto bezjazyčném světě,
kam přišla jsem studovat němotu,
já při cvičeních hluchnu;
vím, že mé mlčení
ještě není plynné,
neplyne přirozeně.

Writing

The obscene gesture I make
when I take up my pen,
while something stirs in the slight breeze:
the skin of my nature.

As when the poor soul
slowly raised his arm and
surrounded me with modest glory,
his gurgling voice like that of a child's
reciting heroic verses before being
put to death.

His hand with his bitten nails
slowly entered me
until I became the motion of
my own burial.

That contact ended each poem.
I bring my table and my papers
to this new erotic landscape.
I get down to writing.

I set the machinery in motion.

By the third line
my new inspirer
has totally conquered me.

I understand how he lives and
how he saps me.

My imaginings begin to be more
than my actions.

My hands sweat.

I put down my pen,
wipe the three fingers
holding it on my fat thighs.

Creation's in full swing.

Psaní

Když беру do ruky pero,
dělám jakési necudné gesto
zatímco se něco třepotá v mírném vánku:
kůže mé přirozenosti.
Jakoby on, nebohá duše,
pomalu zvedl své rámě
a obklopil mě svou nevelikou slávou,
a dřív než bude vydán na smrt,
odříkával mi žvatlavým dětským hláskem
hrdinskou epopej.
Pomaloučku do mne vnikala
jeho ruka s okousanými nehty,
až jsem se stala pohybem
svého vlastního pohřbu.
Ten dotyk ukončil každou báseň.
Do této nové erotické krajiny
přináším svůj stůl a své papíry.
Usedám ke psaní.
Uvádím do pohybu svůj stroj.
Na třetí řádce
si mě můj nový inspirátor
zcela podmanil.
Pochopila jsem jak žije
a jak mě ždímá.
Má fantazie vítězí
nad realitou.
Potí se mi ruce.
Pokládám pero na stůl
a otírám tři prsty,
které je držely,
o svá tučná stehna.
Můj duch je v plném rozletu.

Obsah

Poezie atmosféry	3
Chuť nesmrtelnosti	5
Obsah a tvar naděje	7
U přístavu	9
Posedlosti	11
Co to tluče?	13
Alexander Veliký a sfinga	15
Zemi	19
V lese	21
Žebřík	25
Tělo je vítězství i porážka snů	27
Vedro	31
Vítězství vytrvalé ztráty	33
Samotná hmota	35
Vězí to v nebi	37
Překládání konce života do lásky	39
Ještě jednou Lipiu	41
Psaní	47

Řecká básnířka *Katerina Anghelaki Rooke* se narodila 1939 v Athénách.

V roce 1985 byla odměněna řeckou státní cenou za poezii.

„Ve svých básních se s lehkostí Afrodity vznáší nad ohýnky nerozumu, zhmotňuje mnohoznačnost a lásku očišťuje písní“.

*Zůstalo nám jen ticho listu,
tělo tmavne jak vyhasíná den...*

Katerina Anghelaki Rooke žije v Athénách.

Tento překlad byl pořízen podle anglického vydání této sbírky v edici „Světoví básníci v Praze“ v roce 2008 s českým překladem Hany Žantovské a Miroslava Jindry, editoři Michael March a Vlasta March.

Davle-Sloup, 1. října 2008

J.M.